

Hon ser sången som ett kall

Hennes son dör, hon hamnar i en Kafkaliknande konsulatprocess och till slut begår hon självmord. Mira Pynes första stora roll som operasångerska är psykiskt påfrestande. Arbetsliv följde med en dag på Folkoperan i Stockholm strax före premiären.

06.30

Mira Pyne stiger upp, gör sig tyst i ordning och packar snabbt ihop sina saker för att inte väcka dottern Tara, 5 år, som har varit sjuk och lite gnällig. Det ultimata morgonmålet är havregrynsgröt när maken gör frukost, men i dag blir det en rejäl macka och fruktjuice inhandlad på vägen till jobbet i stället. Mira har tänkt åka till Operahögskolan och öva men inser att det blir för smått med tid före dagens fullspäckade schema och tar i stället tunnelbanan till sin arbetsplats på Södermalm i Stockholm.

08.30

Morgonen bjuder på blek vintersol och fem minusgrader. När Mira kommer fram till Folkoperan äter hon först sin frukost i lugn och ro. Därefter mjukar hon upp rösten och kroppen och övar särskilda passager i sin roll som fru Magda Sorel i operan Konsuln av Gian Carlo Menotti. Uppsättningen har premiär om fem dagar, med Mira i huvudrollen om sex, eftersom de är två personer som delar på rollen som Magda. Dagens repetitioner innehåller bland annat ett genomdrag av hela föreställningen. Sedan är det bara föreberedande genrep och ett vanligt genrep kvar före premiären.

10.00

Dags för sminkning, men först ska frisyren justeras. Mira har just gjort en hårförlängning för rollen och skarven har inte hunnit klippas in ännu. När frisyren är fixad går maskören Jenny Martinpelto Börnfelt över till att med van hand och snabba rörelser lägga på underlagskräm, ögonskugga, färg på läpparna och mascara. Men det handlar inte om någon skönhetsminkning.

– Vi ska se lite slitna ut. Mellan första och andra akten görs dessutom en försämring, förklarar Mira, som tycker att sminkningen är en skön och lugn stund där hon blir ompysslad och får en chans att samla sig.

10.30

Dagens första repetitionspass ska börja, men det uppstår förvirring. En medspelare har blivit sjuk och tydligen blir det ingen extra repetition av vissa passager som det var tänkt. Information har inte nått fram till Mira, som får en lucka i schemat på grund av missförståndet om tiderna.

– Jag hade behövt öva, konstaterar hon.

Repetitionerna pågår i sammanlagt sex veckor, vilket är hälften av den gängse repetitionstiden för teaterbranschen. Dessförinnan har Mira, som liksom alla i produktionen är projektanställd, läst in sig på rollen och musiken under flera månader. Efter repetitionsfasen är det dags att framföra operan, vilket i det här fallet sker under ungefär en och en halv månad. Sedan är det dags att söka nya roller.

– Det sämsta med det här yrket är att det är otroligt otryggt. Det är också oerhörd konkurrens om jobben, vilket gör att man kanske inte alltid vågar ställa de krav som man borde. Men jag älskar musik och att sjunga opera. Det finns inget bättre. Det är

så mycket känslor inblandade och det känns som om man verkligen talar till folk. Att gå in i det sceniska är väldigt förlösande.

11.25

Nere i loge nummer 925 börjar Mira byta om till sina scenkläder. Konsuln är en modern opera som utspelar sig på 1970-talet. I rollen som Magda har Mira utsvängda jeans och en prickig skjorta med en randig t-tröja utanpå. Skjortan är justerad sedan sist hon provade den och har fått en dragkedja på ryggen – i slutscenen hänger Magda i en sele som ska vara innanför skjortan. Mira sträcker armarna framåt i axelhöjd och konstaterar att skjortan nu är lite för trång.

– Det känns som om jag inte kan röra bröstkorgen ordentligt, säger hon till kostymteknikern.

Mira sätter sig framför spegeln och bättrar på volymen på håret med en curl. Plötsligt kommer hon ihåg att hon ska hämta biljetter i biljettkassan, rafsar snabbt fram pengar ur plånboken och rusar iväg.

12.00

Innan första akten ska spelas igenom går regissör Farnaz Arbabi och dirigent Jonas Dominique igenom några ställen. Mira väntar framför scenen och får några uppmuntrande ord från regissören innan det är dags att inta scenen, som till stor del fylls upp av orkestern. Det är en ovanlig lösning som innebär dels att en del av operan utspelas på en upphöjd balkongscen några meter ovanför scenen, dels att det är extra svårt att få bra balans mellan musiken och sången.

Under dagens genomdrag närvarar pressfotografer från press, radio och tv i salongen. Dessutom tas de officiella pressbilderna för Folkoperan, vilket innebär att några särskilt bildmässiga scener tas om för fotografens skull.

13.20

I foajén serveras hummersoppa med räkor och bröd, smör och ost. Mira är vegetarian och håller sig till brödet. Liksom övriga ensemblen har hon tagit på sig en blå tunn rock för att skydda sina scenkläder. Hon får beröm för sin insats i första akten. Inspicienten, som håller i föreställningens alla trådar, skyndar förbi och ger Mira en kram.

För att passa som operasångerska eller operasångare tycker Mira att man framför allt måste älska det och känna att man inte kan tänka sig något annat.

– Det är ett högt tryck när man har en stor roll och påfrestande både psykiskt och fysiskt. Man behöver ha ett starkt psyke, inte hänga upp sig på småsaker, ha talang för att ta folk och kunna acceptera andra, säger hon.

14.00

Mira drar sig tillbaka till sin loge för att få lite lugn och ro och för att kunna samla sig inför andra akten. Men rampfeber brottas hon sällan med.

– I bästa fall får jag viss scennervositet. Det ska vara lite nerv och inte bli för coolt, men man kan repa för mycket också så att allt sitter perfekt.

Innan andra akten ska börja tar Mira en sväng om sminkrummet för att få påsar under ögonen och håret tillrufsats.

15.45

Det är paus med ombyte efter att andra akten har repeterats klart. Vid logen väntar några kostymtekniker som ska fixa till Miras scenkläder. Förutom att blusen behöver

justeras så är byxorna snäppet för vida och långa. På bordet i Miras loge ligger en vegetarisk mezewrap och väntar på henne, men maten hinns inte med. I stället tuggar hon snabbt i sig ett äpple och dricker en apelsinjuice på språng till genomgången, då regissör och dirigent går igenom dagens repetitioner med sångare och musiker. Vissa passager repeteras sedan särskilt, men det är mest fokus på musiken, inte agerandet.

17.30

Dirigenten undrar hur mycket tid han har kvar för repetitioner. Ingen vet och inspicienten är inte på plats. Pausen har hoppats över. Efter tio minuter säger dirigenten att han inte orkar repa mer. Orkestern packar ihop och lämnar scenen, men Mira och resten av sångarna har en punkt kvar på schemat: öva applåd tack. Proceduren kan tyckas enkel, men det krävs koordination för att komma in samtidigt från två håll, ställa sig på en snygg rad och buga sig samtidigt lika många gånger.

18.30

Efter att ha stannat kvar och klargjort tempot med dirigenten på några ställen är dagens repetitioner slut även för Mira. Hon packar ihop sina saker i logen och avböjer en förfrågan om att hänga med på middag eftersom hon redan hunnit ringa sin man och be honom laga en rejäl middag då hon inte fått någon lunch i dag.

Mira får skjuts hem och äter en pastarätt som maken förberett. Dottern Tara är fortfarande vaken och blir glad när mamma äntligen är hemma.

– Med sådana här arbetstider måste man ha en partner som backar upp annars funkar det inte. Många i branschen har inte någon familj, säger Mira, som är trött men glad och nöjd efter dagens repetitioner.

Det blir hon som stoppar dottern i säng. Själv går hon och lägger sig runt halv elva efter att ha suttit och pratat med sin man och strötittat på tv.

Text: Jeanette Neij

Mira Pyne

Ålder: 34.

Bor: Lägenhet i Hässelby i nordvästra Stockholm.

Familj: Make och dotter, 5 år.

Utbildning: Musiklinjen på gymnasiet. Ingesunds Musikhögskola i Arvika. Stockholm Operastudio på Kulturama. Vidareutbildning på Operahögskolan i Stockholm.

Karriär: Nyligen färdigutbildad, därefter bl a solist med Sveriges Radios Symfoniorkester och med Pride Sinfonietta. Medverkat i en produktion av Faust för SVT Drama.

Fritid: Älskar att dansa, utövar yoga och meditation, går på gym. Vill måla mer, ” men det blir väl när jag blir pensionär.”

Favoritroll: Våldigt förtjust i sin roll som Magda i Konsuln. Annars Tatjana i Eugen Onegin av Tjajkovskij eller Isolde i Wagners Tristan och Isolde.

Materialet får inte publiceras eller kopieras, vare sig helt eller delvis, utan författarens tillstånd.